

VAN BOTERBERG TOT SUPERHEFFING

1979

Jaar	Melkveehouders / koeien	Melkkoeien x 1000	Melk/vet /eiwit gem. / koe	Melkgeld cent/kg.	Melk Mln. kg	Kaas ¹⁾ mln. kg.	Boter ¹⁾ mln. kg.	Boterberg mln. kg.	M-Melkp. mln. kg

1) Productie / consumptie / export

1979			
*1979-01-13	PZC	<u>Piet Bukman</u> : Minder melk moet	
1979-01-18	PZC	PZ. Schelhaas : ‘Versterking Europese landbouwbeleid nodig’ niet	
1979-02-01	LC	Plan: ‘Strafheffing melk boeren met meer dan twaalf koeien’	
1979-02-28	PZC	<u>Van Der Stee</u> : Melkheffing buitensporig	
1979-05-09	PZC	<u>Vd Stee</u> : Melkproductie – EG. 4,5%, Nederland 7% – alarmerend	
1979-05-09	PZC	<u>Vondeling</u> : Overschotten! „je hebt de natuur niet in de hand”	
#1979-05-18	PZC	<u>Terzake</u> : Landbouwschap 25 jaar – 1954 - 1979	
1979-06-07	PZC	<u>Landbouwschap</u> : Premie voor vrijwillig afslanken melkproductie	
1979-07-05	PZC	<u>Schelhaas</u> : Zuiveloverschotten zullen meevallen	
1979-09-06	PZC	Zuivelvoorzitter: ‘EEG moet weergod spelen’	
1979-10-25	LC	Kamer verdeeld over afgraven zuivelberg	
1979-11-22	PZC	Melkfabrieken moeten ‘superheffing’ betalen	
1979-11-23	LC	Geen kans voor Gundelachs zuivelplan ‘strafheffing’ grote boeren	

1979

Provinciale Zeeuwse Courant 1979-01-13

Minder melk moet

(Door Piet Bukman, voorzitter van de NCBTB)

Zolang het Europese landbouwbeleid bestaat, wordt het ook bekritiseerd. Of het is alleen goed voor grote boeren, of het houdt de kleinere te veel de hand boven het hoofd. Of het houdt te veel rekening met verbruikersbelangen, of het houdt de consumentenprijzen onverantwoord hoog. Of het biedt te veel ruimte aan importen van buiten, of het is juist te protectionistisch.

En ga zo maar door. Veel tegengestelde meningen dus. Over één punt bestaat echter niet zo veel verschil van mening meer en dat zijn de kosten. Vooral de ministers van financiën van de negen lidstaten vinden dat het landbouwbeleid te duur wordt. Daarbij wijzen zij in het bijzonder op de groeiende melkproduktie, die niet gepaard gaat met een even sterke groei van de afzet, waardoor er veel boter en magere melkpoeder bij de overheidsinstanties moet worden ingeleverd.

De landbouwproduktie schommelt van jaar tot jaar onder invloed van de weersomstandigheden. Wil men de voorziening van de Europese consument, veilig stellen en andere geregelde klanten ook niet in de kou laten staan, dan is een iets te grote produktiecapaciteit niet verkeerd, maar dan zijn tevens tijdelijke overschotten praktisch onvermijdelijk. De financiering daarvan moet men als gemeenschap in dat geval voor lief nemen. Dat is een soort verzekeringspremie.

Trendmatig.

Het zuivelprobleem van dit moment en van de komende jaren is echter meer dan een vraagstuk van een tijdelijk teveel. Er is sprake van een trendmatige produktiegroei, die de groei van de afzet overtreft. Het aantal factoren dat de groei in de hand werkt, is groter dan het aantal factoren dat de groei belemmert. En de markt kan de produktietoename die daaruit resulteert niet verwerken. Met andere woorden: de produktiecapaciteit is structureel te groot.

Bij produkten die niet onder een Brussels beleid vallen, de 'vrije' produkten, keert in zulke gevallen de wal liet schip. De prijzen zakken in elkaar.

Voor melk ligt, dat wat, anders. Het Europese zuivelbeleid ondersteunt de prijsvorming zodanig, dat de prijzen minder scherp reageren op een overschotsituatie.

Men kan inleveren. Dat betekent echter, dat er een andere wal is die het schip keert. Dat zijn de sterk oplopende kosten van deze inlevering.

Wil men het Europese zuivelbeleid in stand houden - en dat is goed voor producent, en consument, en wat Nederland betreft bovendien goed voor onze betalingsbalans - dan moeten er aanvullende maatregelen genomen worden om de produktieontwikkeling in de hand te krijgen en te houden. Dat heeft het **Landbouwschap**, het toporgaan van de Nederlandse land- en tuinbouw, afgelopen woensdag uit, gesproken. Daarmee is men door een bocht, in die zin, dat men hiermee heeft erkend dat het zuivelvraagstuk niet alleen opgelost kan worden door bestaande bergen af te graven en plassen te dempen, maar dat er in het beleid meer aandacht moet worden geschonken aan de wezenlijke oorzaak van de problematiek, en dat is de te ~ snel groeiende produktiecapaciteit.

Tegenstroom

Als er in dat opzicht in de komende jaren een effectieve tegenstroom op gang gebracht kan worden, zonder dat men de bedrijfsontwikkeling blokkeert, heeft men de beste garantie dat het Europese zuivelbeleid en het landbouwbeleid in het algemeen in stand gehouden kan worden. En dat is het beste voor boeren, burgers en buitenlui, dus voor iedereen.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1979-01-18

Voorzitter van Produktschap Zuivel H. Schelhaas:

‘Versterking Europese landbouwbeleid nodig’

RIJSWIJK (Z-H) (ANP) - De melkaanvoer in Nederland is vorig jaar met zeven procent gestegen, tegen één procent in 1977. Gemiddeld over die twee jaar was de stijging dus vier procent, evenveel als het EEG-gemiddelde. Voorzitter drs. H. Schelhaas van het *produktschap voor zuivel* zei dit woensdag in zijn nieuwjaarsrede. Hij vond dat de ingewikkelde Europese landbouwproblematiek een versterking van de Europese landbouwpolitiek dringend nodig maakt.

De zuivelpolitiek moet in deze fase van melktechnologische vooruitgang in de landbouw, niet gericht zijn op prijsdruk, maar op uitbreiding van het arsenaal van op produktiebeperking berichte middelen. Blijft men op prijsdruk vertrouwen dan komt men terecht in een moeras van blijvende druk op het landbouwkomen en desondanks stijgende produktie. Schelhaas was wel, omaat de huidige overvloedige produktie een te groot beslag legt op de Europese middelen, voor een verhoging van de huidige melkheffing (de aan de boeren opgelegde zogenoemde medeverantwoordelijkheidsheffing). Hij vond ook dat de Europese Gemeenschap, met wat meer begrip dan tot dusver, moet leren leven met de overschotten. De technische vooruitgang in de Europese landbouw heeft immers gunstige gevolgen voor de economie als geheel en voor de prijs van het voedelpakket in het bijzonder. Bovendien stelt zij de EEG in staat, bij te dragen aan bestrijding van de honger in de wereld,

Onverwacht verdwijnen

Drs. Schelhaas achtte het niet uitgesloten dat in de toekomst de Europese zuiveloverschotten vrij onverwacht zullen verdwijnen, door soortgelijke oorzaken als die welke in het begin van de jaren zeventig vrij onverwacht een eind hebben gemaakt aan de Amerikaanse landbouwoverschotten. Bij de premieregeling voor het niet-afleveren van melk en de regeling voor overschakeling van melkproduktie op andere produkties, zo vertelde drs. Schelhaas, waren vorig jaar in de hele EEG 724.000 melkkoeien betrokken, tegen 190.000 in 1977. Voor 1979 zijn al verplichtingen aangegaan voor 386.000 koeien. In totaal vielen de laatste drie jaar 1,3 miljoen melkkoeien onder een van beide regelingen. Daar waren 816 miljoen rekeneenheden (ongeveer 2,8 miljard gulden) mee gemoeid

Schelhaas pleitte voor verdubbeling van de huidige premie op het niet-afleveren en voor uitbreiding van de overschakelingsregeling tot een veelheid van andere in plaats van de melkproduktie aan te vatten activiteiten, waaronder bijvoorbeeld bosbouw en recreatie. De regeling zou aan die voor definitieve bedrijfsbeëindiging moeten worden gekoppeld. Verder wilde Schelhaas een premieregeling voor veehouders die hun melkproduktie willen beperken tot 60

of 80 procent van de huidige. Alternatieve bedrijfsvormen zouden daardoor kunnen worden gestimuleerd. De zuivelvoedselhulp wilde Schelhaas in kwaliteit verbeterd en in hoeveelheid verdubbeld zien.

De EG-melkproductie, vertelde drs. Schelhaas, is zowel in 1977 als in 1978 met drie procent gestegen. De melkaanvoer bij zuivelfabrieken steeg in die jaren met resp. 3 en 5 procent. In Nederland, waar zoals gezegd de melkaanvoer in 1978 met zeven procent steeg, nam in dat jaar het aantal ligboxenstallen met 1500 toe tot ongeveer 15.300. Het aantal melk- en kalfkoeien per bedrijf is nu ruim 30 (een jaar geleden 27,5), de gemiddelde melkproductie per koe is 5050 kilo.

Het hoofdelijk verbruik in Nederland van consumptiemelk en aanverwante produkten daalde van 135,7 tot 134,2 kilo, het totale verbruik bleef ongeveer gelijk.

Hulp

Het bestuur van het produktschap heeft woensdag besloten één miljoen gulden beschikbaar te stellen voor zuivelvoedselhulp.

Het zuivelbedrijfsleven in Nederland wil dit bedrag fourneren voor de financiering van maatregelen die erop gericht zijn de voedselhulp aan de ontwikkelingslanden een optimaal effect te geven.

Voorts is in de vergadering een verordening vastgesteld met betrekking tot de minimumprijsregeling voor verpakte volle melk. Deze verordening maakt het onmogelijk deze minimumprijsregeling te ontduiken door het geven van kortingen of voordelen door bepaalde geschenken.

Leeuwarder courant 1979-02-01

Voorstellen EEG-Commissie

Strafheffing melk boeren met meer dan twaalf koeien

BRUSSEL - Bevriezing van de EEG-landbouwprijzen op het peil van vorig jaar en ingrijpende maatregelen om de overproductie van melk in de Europese Gemeenschap af te remmen - dat is de kern van de voorstellen voor de jaarlijkse prijsronde in de Europese Landbouwpolitiek, die woensdag door de EEG-Commissie, werden goedgekeurd. De landbouwministers van de Negen zullen zich de komende maanden over de voorstellen uitspreken. De Commissie stuurt aan op een heffing bij boeren met meer dan twaalf koeien.

Het teleurstellende van de voorstellen zit er vooral in dat de prijsstop van kracht wordt in de landen met harde munten (Duitsland en de Benelux), terwijl de prijzen in landen met zwakke munten toch omhoog gaan in verband met de voorgestelde afspraak van de monetair-compenserende bedragen (mcb's) in die landen: 3 procent voor Ierland en 5 procent voor Frankrijk, Italië en Groot-Brittannië.

De veehouders in Nederland en Engeland worden het meest getroffen door de maatregelen die de EEG-Commissie heeft voorgesteld om de overproductie in de zuivelsector terug te dringen. Dit zei een Nederlands landbouwexpert in een eerste reactie op de voorstellen die het dagelijks bestuur van de EEG aan de ministers van landbouw van de Negen heeft voorgelegd.

Met ingang van 1 juni van dit jaar wil Gundelach de marktproducenten een „medeverantwoordelijkheidsheffing” van minimaal twee procent van de richtprijs opleggen. Momenteel bedraagt de heffing 0,5 procent. Maar de heffing zal bovendien variabel zijn. Drie keer per jaar zal de strafheffing opnieuw worden bekeken. Ze zal het dubbele bedragen van het percentage van de produktie-toename (gemeten aan een referentieperiode). Stijgt bijvoorbeeld de produktie met 2.5 procent dan zal de „strafheffing” vijf procent bedragen.

Slechts „kleine boeren” zullen van die maatregel worden uitgezonderd. Dat zijn die producenten die per jaar niet meer dan 60.000 liter melk produceren of die een bedrijf van hooguit 25 hectare hebben. (Bekend is dat een Nederlandse koe zo’n 5000 liter per jaar levert. Dat wil zeggen dat de Nederlandse boer minder dan twaalf koeien zou moeten bezitten om buiten de strafheffingsregeling te vallen). Alle uitzonderingsgevallen bijeen zullen niet meer dan dertig procent van de melkproducenten vormen. Met z’n allen zorgen die uitgezonderde boeren voor twaalf procent van de produktie, zo is in Brussel becijferd.

De Europese boerenbonden hebben geëist dat de landbouwprijzen met 4 tot 5 procent zullen worden verhoogd. Gundelach is daar fel tegen, maar inkomenstoelagen (voor kleine boeren) lijken wel haalbaar, zeker als ze nationaal worden genomen. Binnen zekere grenzen is een Europese bijdrage denkbaar, aldus Gundelach.

De opbrengst van de melkheffing van twee procent zou 2,8 miljard gulden bedragen als de melkproduktie dit jaar gelijk is aan die van 1978, hetgeen overigens niet te verwachten is, aldus Gundelach woensdag in een toelichting. Met dit bedrag wil hij de afzet van boter en melkpoeder, bevorderen. Zo zouden de exportsubsidies voor boter aanmerkelijk worden opgetrokken. Grotere subsidies zouden er ook komen voor het voeren van ondermelk aan kalveren en varkens.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1979-02-28;

Minister Van der Stee: Melkheffing buitensporig

(Van onze parlementaire redactie)

DEN HAAG - De voorgestelde „strafheffing” op de overproduktie van melk blijft onaanvaardbaar voor de Nederlandse regering. Volgens minister Van der Stee (landbouw en visserij) kan de heffing in het komende seizoen zelfs uitkomen boven de 10 procent. „Aan een formule die tot zulke buitensporige hoge heffingen kan leiden, zal ik mijn akkoord niet geven”. verklaarde de bewindsman dinsdag in de Eerste Kamer bij de behandeling van zijn begroting voor dit jaar. „Aan de vooravond van de onderhandelingen” wilde minister Van der Stee geen mededelingen doen over het standpunt van de regering, welke heffing eventueel wel aanvaardbaar zou zijn.

Minister Van der Stee, zei ernaar te streven de inpassing van Griekenland, Spanje en Portugal in de EEG zo geleidelijk mogelijk te laten gebeuren, omdat hierdoor de concurrentie voor de Nederlandse glastuinbouw groter wordt. Hij staat dan ook een „geleidelijke afbraak van de bestaande bescherming” voor.

De kerstboteracties van de afgelopen jaren hebben geleid tot een vergroting van de afzet met ongeveer 30 procent. Minister Van der Stee acht een herhaling van deze actie, die eerder eind

1977 en eind 1978 werd gevoerd, dan ook een goede zaak. Uit onderzoeken van het Productieschap voor Zuivel is verder gebleken, dat in ons land een kortlopende actie, met een belangrijke afprijzing, het beste resultaat oplevert.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1979-05-09

vd. Stee: 'Melkproductie alarmerend'

(Van onze correspondent)

BRUSSEL - De reeds astronomische hoge kosten van het Europese zuivelbeleid zullen dit jaar met nog eens 2 miljard gulden toenemen. Oorzaak is de onverminderde stijging van de melkproductie in de Europese Gemeenschap. Dit zegt de Europese Commissie in een verslag over de zuivelproblemen dat aan de ministers van landbouw van de Negen is voorgelegd.

De Nederlandse minister Fons van der Stee sprak desgevraagd van een alarmerende ontwikkeling. De melkproductie - die al jarenlang in de EEG tot enorme melkpoeder- en boterbergen leidt - steeg vorig jaar met 4,5 procent ondanks allerlei remmende maatregelen. Dit jaar wordt een toename van 2,4 procent verwacht volgens een eerste, zeer voorzichtige schatting. Dat betekent een kostenstijging van 17 procent.

Ondanks het koude weer in het eerste kwartaal nam de melkproductie in Nederland alleen al met 7 procent toe. Minister van der Stee verwacht dat de stijging over het gehele jaar berekend in Nederland op zeker 5 procent zal uitkomen. Ondanks deze sombere vooruitzichten - de zuivel slokt nu al driekwart van de Europese landbouwbegroting op - houdt hij vast aan een verhoging met 2 procent van de Europese landbouw-prijzen. Half juni willen de Negen daarover een beslissing nemen.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1979-05-09

In onze reeks vraaggesprekken met de Nederlandse lijsttrekkers voor de Europese verkiezingen komt vandaag dr. A. Vondeling (PvdA) aan het woord

Overschotten! „je hebt de natuur niet in de hand”

[.....] Op de Europese landbouwpolitiek heeft Vondeling een heel wat zonniger visie dan zijn collega-listtrekkers. „Iedereen praat altijd maar over overschotten,” zegt hij, „maar die moet je meten in procenten van de totale productie. Productie en consumptie zijn nu eenmaal moeilijk op elkaar afstembaar. Je hebt de natuur niet in de hand. Men zit er overall mee, in Rusland en in het hyperkapitalistische Amerika. En bovendien: we kijken altijd naar die melkplas en die boterberg, maar in veel sectoren - vlees en fruit bijvoorbeeld - zijn er veel minder problemen”.

Desondanks is voor Vondeling een zinvol landbouwbeleid ondenkbaar zonder een structuurpolitiek, die er op gericht is zowel de con-

summent als de producent aan zijn trekken te laten komen. De eerste door voldoende variatie, goede kwaliteit en een zo laag mogelijke prijs. De tweede door het bieden van een minimum-bestaanszekerheid en een behoorlijke beloning. „Door het ontbreken van een behoorlijke structuurpolitiek zijn er ontzettend veel jonge mensen tot de bedrijfstak toegelaten, terwijl duidelijk was dat er voor hen geen boterham in zat. Vergeet niet dat het in de regel om gezins-bedrijven gaat, die niet volgens de gebruikelijke economische wetten reageren. Om hetzelfde inkomen te halen, gaan ze harder werken, méér produceren Ik geloof bovendien dat we - ook met het oog op de situatie in de Derde Wereld - naar een kleinschaliger landbouw toe moeten.”

Provinciale Zeeuwse Courant 1979-05-18

◀ [Stichting vd Landbouw](#)

Landbouwschap 25 JAAR 1954 – 1979 ¹

Terzake – Mr Gerard W. Smallegange

Zo in de loop van de laatste zeven á acht jaar heb ik vele malen het genoegen gesmaakt om als zogenaamd landbouwkundige praatjes en lezingen te houden over de land- en tuinbouw met haar roerselen voor een niet agrarisch gehoor. Dat niet-agrarisch gehoor varieerde van stedelijke huisvrouwen tot studenten; van Lions- en Rotaryclubs via velerlei politieke groeperingen tot een keur van actiegroepen en -voerders. Als je tijdens die lezingen iets vertelt over de wijze van organisatie binnen het agrarisch bedrijfsleven, komt steevast naar voren dat men wel iets afweet en van organisaties en (meestal) van het *Landbouwschap* maar van de verhouding tussen die beiden geen kaas heeft gegeten. Vaak denkt men dat het Landbouwschap het gefuseerde geheel is van de gezamenlijke Landbouworganisaties. Maar ja, hoe ‘t dan zit met die heffingen waarover destijds nogal wat soesa is gemaakt, daar heeft menigeen moeite mee.

Deze dagen wordt het 25-jarig bestaan van het Landbouwschap gevierd. Een goede reden, dunkt me, om heel kort opzet en doel van het Landbouwschap te schetsen en daarna een - persoonlijke - visie te geven op deze vorm van organiseren en functioneren van de landbouw in Nederland.

Al sinds het midden van de vorige eeuw kennen we in Nederland landbouworganisaties. Rond het begin van deze eeuw worden naast de algemene landbouworganisatie ook twee confessionele bonden opgericht, een katholieke en protestantse. In de jaren twintig kwam er een regelmatig contact tot stand tussen de drie landbouworganisaties. De crisisjaren dwongen de bonden tot een hechtere samenwerking. In de dertiger jaren ging bij de drie centrale landbouworganisaties (clo's) niet alleen de wens leven betrokken te worden bij het overleg over de crisismaatregelen van de overheid. Ook de uitvoering ervan wilden de organisaties in grotere mate zelf ter hand nemen. Er werd hiervoor een ontwerp-wet gemaakt, maar deze werd niet bij de Tweede Kamer ingediend

De landarbeiders werden in de dertiger jaren nog maar incidenteel bij het overleg van de boerenbonden betrokken. De ondernemers wilden toen slechts over sociale vraagstukken praten. Vlak voor de oorlog kwam het tot een regelmatig overleg tussen de landarbeidersbonden en de drie clo's in het 'Centraal Secretariaat van Land- en Tuinbouw'. Dit orgaan werd de onmiddellijke voorloper van de Stichting voor de Landbouw. Juist toen het, werk van het Cen-

¹ Het landbouwschap werd in 1995 opgeheven – administraties pas in 2001 – Meer hierover bij : http://www.ser.nl/nl/publicaties/overzicht%20ser%20bulletin/2010/februari_2010/06.aspx

traal Secretariaat vruchten begon af te werpen, kwam door de oorlog langzaam maar zeker een eind aan de vrije organisaties.

Tijdens de oorlog werd het overleg illegaal voortgezet en vooral hierdoor kon al in juli 1945 de **Stichting voor de Landbouw** worden opgericht.

In deze Stichting waren zowel de drie landbouworganisaties vertegenwoordigd als de drie werknemersbonden (toen nog landarbeidersbonden genoemd). De Stichting - werkte zeer voortvarend aan haar eigen statuten en kwam zeer snel met een eigen ontwerp-wet voor een publiekrechtelijke organisatie voor de landbouw.

De overheid voerde echter een vertragingsprocedure vooral omdat ze een wet wilde maken voor het hele bedrijfsleven en niet alleen voor de landbouw.

Enfin, voor dat alles rond was gingen er nogal wat jaren heen zodat pas in 1954 de **Stichting voor de Landbouw** werd omgedoopt bij Koninklijk Besluit tot '**Landbouwschap**'. De instelling van het Landbouwschap was meer dan een naamsverandering alleen de Stichting voor de Landbouw was een privaatrechtelijke organisatie en het Landbouwschap werd een publiekrechtelijk lichaam: een organisatie waaronder van rechtswege iedereen valt die in de land- en tuinbouw werkt

De betrokkenen zijn dan ook gebonden aan de regelingen, die het Landbouwschap door zijn wettelijk vastgelegde bevoegdheden uitvaardigt. Nogal wat mensen stonden in het begin erg huiverig tegenover het Landbouwschap. Ook binnen de landbouworganisaties.

Zou het Landbouwschap de eigen organisatie niet gaan uithollen en de zelfstandigheid op de tocht zetten?

De start van het Landbouwschap was in de jaren 50 ook niet al te gelukkig. Men stond nogal ver van de boer af en de heffingen affaires (Hollandsche Veld) brachten nogal wat negatieve publiciteit.

In de zestiger jaren heeft het Landbouwschap zich meer en meer positief ontwikkeld. De verordenden bevoegdheid (een mogelijke basis voor impopulariteit) werd welbewust uiterst beperkt gehanteerd en het accent kwam vrijwel te liggen op samenwerking en algemene belangenbehartiging. De vorming van de E. E. G. heeft er ook veel aan bij gedragen dat het Landbouwschap de richting van samenwerking en belangenbehartiging opging.

Vlak na de oorlog werd aangenomen, dat er in de landbouwsector veel publiekrechtelijk geordend zou kunnen worden. Die veronderstelling was niet onjuist, maar er werd onvoldoende rekening gehouden met grote veranderingen die het Europese landbouwbeleid voor de ontwikkeling in de agrarische produktie met zich mee zou brengen. Meer en meer werd de landbouwpolitiek bepaald in Brussel. Het Landbouwschap ging zich dan ook meer dan voorheen richten op Brussel.

De samenwerking in organen van werknemers en werkgevers van de lidstaten kreeg steeds meer inhoud en waarde. Persoonlijk vind ik dat het Landbouwschap het resultaat is van een typisch Nederlandse constructie. Een op het eerste gezicht merkwaardig samenplaksel; in de praktijk echter werkt het voortreffelijk. Vanouds hebben in de landbouw en in vele andere sectoren van ons maatschappelijk leven, een naar confessies gescheiden optrekken. Als het erop aankomt echter weten we via een niet zo voor de hand liggende constructie, een vuist, een werkbaar geheel te maken. Want het kan beslist, niet ontkend worden dat het Landbouwschap zich een vaste plaats verworven heeft binnen de land- en tuinbouw.

Door een eensgezind en krachtig optreden groeide binnen de landbouwwereld het besef, dat men het niet meer kan stellen zonder een toporgaan, dat nationaal en internationaal moet strijden voor een groep, mensen die in getal flink begon terug te lopen. Mede door de sterke voor mannen die elkaar uitstekend aanvoelden wist het Landbouwschap een groot prestige op te bouwen. De enquête die zojuist gehouden is door 'De Boerderij' (onafhankelijk weekblad) bevestigt dat het overgrote deel van onze boeren en tuinders nu - in tegenstelling tot een goede 20 jaar geleden - grote waardering heeft voor het Landbouwschap.

Via dit schap hebben we als Nederlandse Land- en Tuinbouw een samenwerkingsorgaan waar men in nogal wat landen om ons heen en ook veraf (bijv de U S. A.) met jaloezie naar kijkt.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1979-06-07

Landbouwschap: Premie voor vrijwillig afslanken melkproduktie

DEN HAAG (ANP) - Het bestuur van het *Landbouwschap* heeft zich woensdag unaniem uitgesproken voor een voorstel inzake een premiereregeling voor veehouders, die op basis van vrijwilligheid hun melkproduktie willen verminderen. Kritische kanttekeningen en vragen en blijken van onzekerheid over de uitwerking die de regeling zal hebben waren er wel. Het voorstel is per deelnemend bedrijf een melkproduktievermindering tussen de tien en dertig procent mogelijk te maken en als premie de helft te geven van de richtprijs per kilo niet afgeleverde melk. Men heeft zich op die cijfers echter niet helemaal vastgelegd, zei voorzitter drs. J. Schouten, daar valt in de verdere discussie nog over te praten.

Het voorstel wordt nu ter bespreking en onderhandeling voor het EEG-forum gebracht langs twee wegen: via het COLxxx, het samenwerkingsorgaan van de internationale landbouworganisaties in de Europese Gemeenschap en via minister Van der Stee, als lid van de EEG-ministerraad.

De minister vertelde voorzitter Schouten heeft zich al positief en sympathiek over het voorstel uitgelaten. Ook hij had kanttekeningen, maar heeft zich al bereid verklaard het voorstel in de ministerraad in te brengen. Het Landbouwschap en de minister hebben al een afspraak gemaakt voor een nieuw gesprek, kortvoor de 18e juni, de datum waarop de EEG-landbouwministers over de nieuwe landbouwprijzen gaan praten.

Twee procent

Het bestuur van het Landbouwschap toonde bereidheid, een deel van de regeling te financieren uit de zogenaamde medeverantwoordelijkheidsheffing, maar voorzitter Schouten tekende daarbij aan dat het schap blijft staan op het standpunt, dat die heffing maximaal twee procent mag bedragen. De minister had ook gesuggereerd een verband te leggen tussen de regeling en de heffing.

Ook had de minister het schap gezegd te denken aan inkadering van de regeling in het EEG-prijsbeleid. Na kritische opmerkingen daarover uit de bestuursvergadering zei voorzitter Schouten dat hij daar niet zoveel moeite mee had: men biedt een regeling aan die het evenwicht op de zuivelmarkt kan vergroten en de kosten van het landbouwbeleid kan verminderen.

Dan kan men ook aan de EEG vragen de melkveehouders in de toekomst in het melkprijsbeleid wat positiever tegemoet te treden.

De ontwerpregeling is opgesteld door deskundigen van het *Landbouwschap*, het *Produktschap voor Zuivel* en het *ministerie van landbouw*.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1979-07-05

Zuiveloverschotten zullen meevallen

RIJSWIJK (ANP) - De zuiveloverschotten zullen dit jaar waarschijnlijk sterk meevallen. Voorzitter drs. H. Schelhaas van het *Produktschap voor Zuivel* heeft woensdag in een bestuursvergadering deze verwachting uitgesproken. Hij grondde haar op het - als gevolg van het slechte weer - tijdelijk achterblijven van de EEG-melkproduktie en op de huidige goede zuivelafzet, vooral naar landen buiten de gemeenschap.

De betere afzet op de wereldmarkt, vertelde drs. Schelhaas, heeft een gunstige invloed uitgeoefend op de Nederlandse zuivelexport

[.....]

Provinciale Zeeuwse Courant, 1979-09-06

Zuivelvoorzitter: 'EEG moet weergod spelen'

Rijswijk (ANP) - "Neem de rol, die de weergoden dit jaar hebben gespeeld op de Europese zuivelmarkt, zo snel mogelijk over." Drs. H. Schelhaas, voorzitter van het *produktschap voor zuivel*, richtte in de woensdag gehouden bestuursvergadering deze uitnodiging tot de Europese commissie en de EEG-raad van landbouwministers. Die weergoden hebben ervoor gezorgd dat de EEG-melkproduktie het eerste halfjaar van dit jaar wat minder snel is toegenomen dan voordien, namelijk met twee procent. Zal de EEG die zorg overnemen, dan dient de Europese commissie op korte termijn te komen met enkele praktische suggesties ter beteugeling van de melkproduktie.

De EEG-ministerraad zal ervoor moeten zorgen dat die maatregelen nog deze herfst van kracht worden, aldus Schelhaas.

Hij dacht met name aan een premieregeling voor vrijwillige produktiebeperking en aan verbetering van de premieregeling voor het niet afleveren van melk en van de regelingen voor vervroegde pensionering van melkveehouders.

Zo'n pakket maatregelen, meende de voorzitter, zal niet alleen het melkaanbod beteugelen, maar sluit ook logisch aan op de algemene tendens in Europa naar arbeidstijdverkorting, vooral tot uiting komend in vervroegd ophouden met werken.

Drs. Schelhaas kon melden dat de melkproduktie over de hele wereld gezien in het eerste halfjaar 1979 vrijwel gelijk is gebleven aan die in 1978. De wereldvraag steeg en het wereldprijsspeil heeft op het ogenblik de neiging tot stijgen. Tegenover de produktievergroting van twee procent in de EEG stond een wat lagere produktie in Oosteuropese landen (met name Rusland) en een ongeveer gelijk gebleven aanbod in de Verenigde Staten.

Deze ontwikkelingen, aldus Schelhaas, bevestigen wat we al wisten: reeds bij tijdelijke stagnatie in de groei van het melkaanbod treedt prijsherstel op

Volgend jaar echter, aldus drs. Schelhaas, zal de melkproduktie opnieuw gaan stijgen, tenzij er alsnog spoedig maatregelen worden genomen om dit te voorkomen. In de EEG ligt de sleutel voor de oplossing, zou het hier lukken de melkproduktie enige jaren te stabiliseren, dan zijn de zuivelproblemen weliswaar niet in een slag opgeslokt, maar wel worden ze dan 'hanteerbaar', ook voor de EEG-schatkist.

Leeuwarder Courant, 1979-10-25

Kamer verdeeld over afgraven zuivelberg

Gedwongen of vrijwillige beperking

(Van onze parlementaire correspondent)

DEN HAAG - De *Tweede Kamer* is sterk verdeeld over de manier waarop minister *Fons van der Stee* (Landbouw) het probleem van de zuiveloverschotten moet oplossen. PvdA en D66 menen dat niet valt te ontkomen aan contingentering (afspraken over hoeveelheden produktie). Maar het CDA en de VVD willen dat de boeren op vrijwillige basis de produktie beperken. Dat ons zuivelbeleid in uiterst moeilijk vaarwater is beland, werd duidelijk tijdens 1e behandeling van de begroting van landbouw, gisteren in de Tweede Kamer.

Arend Voortman (PvdA) zei gistermiddag dat steeds meer landbouw-economische analyses bevestigen dat er aan contingentering niet valt te ontkomen. „Landbouweconomen van naam, soms door het in moeilijkheden geraakte bedrijfsleven zelf te hulp roepen, leggen geduldig uit dat minder ingrijpende alternatieven niet toereikend zullen zijn. Volgens Voortman kan alleen in combinatie met een strafheffing op produktie-uitbreiding de invoering van een vrijwillige premiereregeling zin hebben.

Contingentering in de zuivel lijkt onvermijdelijk, aldus dr. Jan Terlouw gisteren namens D'66. De minister zegt dan wel dat hij het zuiveloverschot wel krachtig wil aanpakken, maar hij zegt niet hoe. Terlouw meent dat, welke maatregelen er ook genomen moeten worden, de prijzen wel kostendekkend moeten zijn. Hij vreesde dat de minister speelt met de gedachte van een prijsverlaging, gezien zijn opmerkingen zo nodig de omvang van de interventie te beperken.

Ir. Gerrit Braks (CDA) merkte op dat van de uitgaven van het Europese landbouwfonds meer dan 40 procent naar de zuivelsector gaat. „Het is begrijpelijk, dat die situatie veel kritiek uitlokt”, aldus Braks. Hij meende dat er in juni, toen er een nieuwe melkplas dreigde, onvoldoende maatregelen waren getroffen. De CDA-landbouwspecialist speelde met de gedachte van een aanvullend instrument zoals een heffing op produktieuitbreiding, die door Arend Voortman van de PvdA ook al was genoemd.

De VVD zei dat produktiebeheersing en de financiering van de Europese landbouwpolitiek weliswaar troefkaarten in EG-verband zijn, maar niet in het belang van de Nederlandse landbouwer. Woordvoerder Harry Waalkens zei gisteren dan vrijwillige beperking de voorkeur moest houden. Mocht EG-commissaris Gundelach in november met een beperking van de in-

terventie in kwantitatieve zin komen, dan moet minister Van der Stee zich tegen dat EG-beleid verzetten.

In de Kamer maakt men zich ook ernstig zorgen over de inkomensontwikkeling in de landbouw. Tal van boeren verdienen inkomens die ver beneden het minimuminkomen liggen. Tijdens de behandeling van de begroting werd dan ook van verschillende kanten bij minister Van der Stee op maatregelen aangedrongen.

Provinciale Zeeuwse Courant, 1979-11-22

Melkfabrieken moeten ‘superheffing’ betalen

(Van onze correspondent)

BRUSSEL – De melkfabrieken² in de *Europese Gemeenschap* moeten een superheffing gaan betalen over alle melk die ze in 1980 meer produceren in vergelijking tot dit Jaar. De heffing zal zo hoog worden, dat alle kosten voortvloeiend uit de stijging van de melkproductie gedekt zullen worden. Waarschijnlijk zal de superheffing 3 procent van de EG-garantieprijs voor melk bedragen.

Dit is het kernstuk uit het voorstel van Europees landbouwcommissaris Finn Olav Gundelach om een eind te maken aan de overproductie van melk in de Europese Gemeenschap. Zijn voorstel werd woensdag aanvaard door de Europese Commissie, het „dagelijks EG-bestuur”, en wordt nu voorgelegd aan de ministers van landbouw van de Europese Negen.

Omdat de melkproductie in de EG dit jaar zeker met 2 procent stijgt ten opzichte van 1978, zal de zogenaamde medeverantwoordelijkheid in 1980 van 0.5 tot 1.5 procent worden verhoogd. Deze heffing moet de veehouder betalen voor elke liter melk die hij bij de melkfabriek aflevert. In juni hadden de landbouwministers van de Negen al besloten dat de heffing tot 1.5 procent zou worden opgetrokken als de productie bleef stijgen.

Uitbreiding van de productie zou geen zin meer hebben, omdat de melkfabrieken uiteindelijk alle kosten zelf moeten betalen in de vorm van de superheffing. De fabrieken zullen de heffing uiteraard weer bij de aangesloten melkveehouders „in rekening brengen”. Voor de EG betekent Gundelach’s voorstel dat een effectief plafond tot stand komt voor de uitgave in de zuivelsector, die op het ogenblik 40 procent van alle Europese landbouwuitgaven opslokt.

In de nieuwe regelingen die Gundelach voorstelt, zijn geen uitzonderingen voorzien. Grote en kleine boeren zullen dus allen de 1,5 procent medeverantwoordelijkheidspremie moeten betalen. Hoe de melkfabrieken de superheffing op hun toeleveranciers gaan verhalen, laat de Europese Commissie uiteraard volledig aan de fabrieken zelf over. Het ligt uiteraard niet in de bedoeling dat de melkfabrieken bij hun nationale overheden gaan aankloppen om financiële hulp bij het betalen van de superheffing.

2 De Zeeuwse couranten schreven consequent ‘melkfabriek’ voor een zuivelfabriek! (ZHN.)

Geen kans voor Gundelachs zuivelplan

BRUSSEL - Geen schijn van kans om aangenomen te worden. Dat is het oordeel van Brusselse EEG-deskundigen over het plan van landbouwcommissaris Finn Olav Gundelach, om de overproductie van melk tegen te gaan. De Belgische landbouwminister Lavens liet al een „toetaal onaanvaardbaar” horen, enkele uren nadat Gundelach zijn plan voor de pers had toegelicht.

In 1980 kan 2,7 miljard gulden bezuinigd worden op de uitgaven in de zuivelsector, aldus Gundelach. De produktie van melk, melkpoeder en boter slokt 40 procent van alle landbouwuitgaven van de EEG op. Maar de Deense landbouwcommissaris maakte wel een belangrijk voorbehoud: de Europese garantieprijsen, die vanaf 1 april zullen gelden voor de Europese boeren, moeten nog worden vastgesteld.

De ministers van landbouw van de Negen zullen het voorstel tot bezuiniging in de melksector pas accepteren als ze een verhoging van de garantieprijs uit het vuur kunnen slepen. Gundelachs bezuinigingsplan zal dus bekeken worden in het licht van zijn Prijsvoorstellen voor het nieuwe landbouwjaar. Deze prijsvoorstellen komen pas tegen het eind van dit jaar.

De Deense landbouwcommissaris gaf donderdag de indruk zelf ook niet bijster te geloven in zijn voorstel. Dat zal op 10 december behandeld worden door de ministers van landbouw. Maar Gundelach drong niet aan op een beslissing.